

De Minister voor Rechtsbescherming

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Privaatrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
21 januari 2022

Ons kenmerk
3806119

Dossiernummer
3199066

nota

Nader rapporten Uitvoeringswet en Goedkeuringswet VN-Verdrag Staatsimmunititeit

1. Aanleiding

- De Afdeling advisering van de Raad van State heeft op 11 augustus jl. een *blanco* advies (dictum A) uitgebracht over het voorontwerp van de Uitvoeringswet VN-Verdrag Immunititeit Staten. Zie over de inhoud van dat Verdrag en die wet hierna, onder punt 4.
- Het voorstel voor de Uitvoeringswet hangt samen met het voorstel voor de Goedkeuringswet bij het Verdrag. De Goedkeuringswet strekt ertoe dat Nederland partij kan worden bij het Verdrag. De Uitvoeringswet zorgt ervoor dat Nederland met de nationale wetgeving voldoet aan de afspraken in het Verdrag.
- U bent eerste verantwoordelijke voor de Uitvoeringswet omdat hiermee onder meer het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) wordt gewijzigd. In Rv zijn, kort gezegd, de regels van procesrecht voor een civielrechtelijke procedure bij de rechter neergelegd. U bent ook eerstverantwoordelijke voor het Rv. Het voorstel wordt mede namens MinBuZa ondertekend.
- MinBuZa is eerstverantwoordelijke voor het voorstel voor de Goedkeuringswet. U bent van die wet medeondertekenaar.
- Op 12 augustus jl. heeft de Afdeling advisering van de Raad van State van het Koninkrijk een *inhoudelijk* advies uitgebracht over het voorontwerp van de Goedkeuringswet VN-Verdrag Immunititeit Staten (dictum B).
- Op ieder advies van de Raad van State moet in principe een reactie door de regering worden uitgebracht: het nader rapport. Dat geldt ook in geval van een blanco advies, waarmee de Raad van State aangeeft geen aanleiding te zien tot een inhoudelijke reactie op een voorstel. De nadere rapporten op de adviezen op beide wetsvoorstellen liggen nu voor.

2. Geadviseerd besluit

- Instemmen met het nader rapport bij de Uitvoeringswet en verzending daarvan aan de Koning t.b.v. indiening Uitvoeringswet VN-Verdrag Staatsimmunititeit, door u, mede namens MinBuZa.
- Instemmen met het nader rapport bij de Goedkeuringswet en de aangepaste memorie van toelichting en verzending daarvan aan de Koning t.b.v. indiening Goedkeuringswet VN-Verdrag Staatsimmunititeit, door MinBuZa, mede namens u.

3. Kernpunten

- Bij nota d.d. 18 februari 2021 heeft uw ambtsvoorganger ingestemd met medeondertekening van het voorontwerp van de Goedkeuringswet en verzending van het voorontwerp van de Uitvoeringswet VN-Verdrag Immuniteit Staten aan de Afdeling advisering.
- Het voorstel voor de Uitvoeringswet is inhoudelijk ongewijzigd omdat het een blanco advies van de Afdeling advisering betreft. Ter bevordering van de leesbaarheid is slechts een beperkt aantal wijzigingen van technische aard in het wetsvoorstel opgenomen, zoals het opnemen van de nieuwe citeertitel van het Rv.
- In het voorstel voor de Goedkeuringswet is door BuZa aan de inhoudelijke opmerkingen van de Afdeling advisering gevolg gegeven door in de memorie van toelichting:
 - expliciet stil te staan bij de toepassing van het Verdrag binnen de Nederlandse rechtspraak;
 - in te gaan op de verhouding tussen het voorliggende Verdrag en reeds bestaande verdragen op het terrein van staatsimmunititeit;
 - de inhoudelijke redenen voor het voorbehoud van Nederland bij een onderdeel van het Verdrag nader toe te lichten;
 - uit te leggen dat zowel het implementatieplan als het voorstel voor de Uitvoeringswet aan de landen van het Koninkrijk in het Caribisch gebied zijn gestuurd met de uitnodiging aan de landen om bij eventuele vragen contact op te nemen met een specifiek contactpersoon.

4. Toelichting

- Het VN-Verdrag Staatsimmunititeit bevat een codificatie van het gewoonterecht omtrent staatsimmunititeit. Staatsimmunititeit wil zeggen dat een staat geen rechtsmacht mag uitoefenen over een vreemde staat. In de praktijk betekent dit dat een rechter van de ene staat geen vonnis mag wijzen in een zaak tegen een andere staat. De regels uit het Verdrag worden in de Nederlandse rechtspraak al toegepast.
- Het Verdrag maakt onderscheid tussen twee soorten handelingen van een vreemde staat. Namelijk typische overheidshandelingen en handelingen die worden verricht op voet van gelijkheid met particulieren.
- Bij typische overheidshandelingen heeft een staat volledig recht op immuniteit. Een voorbeeld hiervan is als iemand de Nederlandse rechter verzoekt om een andere staat te veroordelen tot schadevergoeding wegens oorlogshandelingen in het verleden. Oorlogshandelingen zijn een typisch voorbeeld van de uitoefening van overheidsgezag. In zo'n geval mag de Nederlandse rechter geen kennis nemen van deze vordering omdat aan die staat immuniteit toekomt.
- Als het gaat om handelingen waarbij de vreemde staat optreedt als private partij, bijvoorbeeld bij de aankoop van een kunstwerk in Nederland, dan geniet die vreemde staat geen immuniteit voor geschillen over deze aankoop.
- Of een vreemde staat in een concrete zaak immuniteit geniet, zal de Nederlandse rechter ambtshalve (d.w.z., zonder dat een van partijen dit vraagt) moeten onderzoeken. Deze ambtshalve toets wordt in de Nederlandse rechtspraak al toegepast.
- Het voorstel voor de Uitvoeringswet bevat een aanvullende regeling in de Wetboeken van Burgerlijke Rechtsvordering van Nederland en Caribisch

Nederland met langere termijnen voor het mogen wijzen van een vonnis tegen een niet voor de rechter verschenen vreemde staat.

- Het voorstel voor de Goedkeuringswet regelt de ratificatie van het VN-Verdrag Staatsimmunititeit.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Privaatrecht

Datum
21 januari 2022

Ons kenmerk
3806119

4.1 Juridische overwegingen

- Het Verdrag is tot stand gekomen in 2004, maar nog niet in werking getreden. Dit zal gebeuren zodra dertig staten hun akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding hebben neergelegd. Tot nu toe hebben 22 landen het Verdrag geratificeerd. Derhalve kan de Uitvoeringswet pas in werking treden als na Nederland nog minimaal een zevental andere landen het Verdrag ratificeert. Op dit moment kan nog niet worden voorzien op welke termijn dit zal gebeuren.
- Gewacht is met verzending van de Uitvoeringswet en de Goedkeuringswet aan het parlement tot het aantreden van het nieuwe kabinet. Gelet op bovenstaande heeft dit geen verdere juridische implicaties gehad.

4.2 Krachtenveld

- Afgestemd met het ministerie van BuZa.

4.3 Communicatie

- Er is geen media-aandacht te verwachten, DCOM is geïnformeerd.
- Er is ook geen aanleiding om zelf actief een persbericht uit te geven.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

- N.v.t. Alles in deze nota wordt openbaar met de indiening van het wetsvoorstel Uitvoeringswet bij de Tweede Kamer.